

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 93/24
4.9.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Зорице Ђаковић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., са пребивалиштем у ..., број возачке дозволе ..., чији је пуномоћник Паспаловски Вилијам, адвокат из Београда, Булевар Ослобођења бр. 118/7, против тужених ББ из..., чији је пуномоћник Александра Ковачевић, адвокат из Београда, ул. Сердар Јола бр.21, ВВ из ..., са пребивалиштем у ..., број возачке дозволе ... и ГГ из ..., са пребивалиштем у ..., број возачке дозволе ..., чији је заједнички пуномоћник Орце Лазаревски, адвокат из Београда, ул. Цона Кенедија бр.16, ради оспоравања и утврђења очинства, одлучујући о жалби туженог, ББ, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П2 146/22 од 21.11.2023. године, у седници већа одржаној дана 4.9.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба туженог ББ и потврђује се пресуда Вишег суда у Београду П2 146/22 од 21.11.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог ББ за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Изреком побијане пресуде Вишег суда у Београду П2 146/22 од 21.11.2023. године, у ставу првом, утврђено је да тужени ГГ из ..., није природни-биолошки отац тужиоца АА из ..., рођеног у ... дана 26.3.1986. године, од мајке ВВ, из ..., што је тужени ГГ дужан да призна и трпи брисање уписа очинства из матичне књиге рођених. Ставом другим изреке утврђено је да је тужени ББ из ..., природни-биолошки отац тужиоца АА, из ..., рођеног у ... дана 26.3.1986. године, што је тужени ББ дужан да призна и трпи упис очинства у матичну књигу рођених. Ставом трећим изреке обавезан је тужени ББ да тужиоцу АА накнади трошкове парничног поступка у износу од 918.300,00 динара, року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против ове пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени ББ, побијајући је у целисти, из свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде, сходно овлашћењима из члана 386

Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), а у вези одредби чланова 202-207 Породичног закона (“Службени гласник РС”, бр. 18/2005, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба туженог ББ неоснована.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, као ни битне повреде одредаба поступка из тачке 12 истог члана, на коју се жалбом туженог неосновано указује, с обзиром да је првостепени суд за своју одлуку дао јасне разлоге о одлучним чињеницама, па се правилност и законитост исте могу са сигурношћу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац АА, рођен дана 26.3.1986. године, првобитно је уписан у матичну књигу рођених у ... дана 4.6.1986. године, под бројем ..., као ... (...), а као мајка детета уписана је ДД, са пребивалиштем у ..., док је у рубрици старост мајке у време рођења детета, уписано је да је имала 39 година. Име оца детета, као ни његова година рођења, нити пребивалиште, нису наведени у првобитном изводу из матичне књиге рођених за тужиоца. Дана 14.9.1992. године, извршена је исправка извода из матичне књиге рођених за тужиоца, тако што је као његово име наведено АА (АА), док је као мајка детета наведена ВВ (ВВ), држављанка Југославије, са пребивалиштем у ..., а као отац детета означен овде тужени, ГГ (ГГ), рођен у ... У рубрици старост мајке, у време рођења детета, уписано је да је имала 39 година, док је отац у време рођења детета имао 51 годину. ВВ, рођена 22.3.1950.године, примљена је у држављанство Сједињених Америчких Држава и узела је име ВВ, а у време рођења детета, овде тужиоца дана 26.3.1986.године била је у браку са туженим ГГ, који брак је разведен дана 8.9.1986. године. Ради утврђења да ли је тужена ВВ природна-биолошка мајка тужиоца, изведен је доказ вештачењем од стране Института за судску медицину из Београда, из кога је утврђено да ВВ, овде тужена, јесте природна- биолошка мајка АА, овде тужиоца, чији је биолошки материјал узет дана 1.11.2019. године у Сједињеним Америчким Државама у ... и примљен у Институт за судску медицину у Београду дана 8.11.2019. године. Тужени ГГ, рођен 7.6.1934. године је у овереној изјави, преведеној са енглеског језика, навео да је свестан да АА није његов биолошки син од рођења, те да је убрзо након рођења тужиоца сазнао да је његов отац певач, ББ. Са туженом ВВ, по сопственом признању, живео је одвојено много година пре рођења детета, а АА је усвојио када је имао 6 година, како би имао исто презиме као његова сестра ... и како се не би стварала конфузија у школи. Према налазу вештака проф.др Оливера Стојковића са Института за судску медицину у Београду од 16.10.2023. године, тужени ГГ , чији је биолошки материјал узет дана 21.8.2023. године у ..., није природни- биолошки отац тужиоца, чији је биолошки материјал узет дана 1.11.2019. године. Тужени ББ је одбио да се подвргне ДНК вештачењу ради утврђења да ли је природни-биолошки отац тужиоца, а Институт за судску медицину је поднеском од 12.11.2019. године, обавестио суд да се тужени ББ није одазвао позиву за вештачење, са ког разлога исто није могло бити урађено. Тужени ББ и ВВ упознали су се 1984. године, када је тужени, ББ био ..., преко заједничког пријетеља, ЋЋ, што произлази и из исказа сведока, ЕЕ, која је са туженим ББ у то време била ... Одмах по упознавању, ступили су у везу која је, према исказима саслушаних сведока ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ, који о томе имају непосредна сазнања, трајала од 1984. године до почетка 1986. године. Тужилац је у тренутку рођења детета, марта месеца 1986. године, била у

поступку развода брака са тадшњим супругом, а бракоразводна парница трајала је од 1980. године, па све до септембра месеца 1986. године, за које време су тужена ВВ и тужени ГГ живели одвојено. Сведок ЕЕ, која је са туженим ББ била ... 1984./1985. године, потврдила је да је тужена ВВ на дочеку Нове 1986. године у Канади, била у седмом месецу трудноће, а блискост тужених ББ и ВВ забележена је и на фотографијама које се налазе у списима предмета, чију аутентичност тужени ББ није спорио. На постојање емотивне везе указују и наводи туженог ББ да се „дешавало да тужена преспава код њега“, а осим тога о трудноћи је причао и са сведоком ЗЗ, сестром тужене ВВ, што сигурно не би чинио да се радило о како наводи, обичном флерту.

Полазећи од напред наведеног, првостепени суд је утврдио да је тужилац АА син туженог ББ и тужене ВВ, односно да није син туженог ГГ, са којим је тужена била у браку у тренутку рођења тужиоца, па је на основу одредби чланова 45, 55 и 56 Породичног закона одлучио као у изреци пресуде.

Чињеницу да тужени ГГ није отац тужиоца, првостепени суд је утврдио из обављеног ДНК вештачења, односно налаза и мишљења Института за судску медицину од 16.10.2023. године, који је у свему прихватио као стручан и објективан, а на који ни парничне странке нису имале примедбе.

Околност да је тужилац зачет у вези тужене ВВ и туженог ББ, првостепени суд је утврдио из исказа тужене ВВ, коме је у целости поклонио веру, а из кога произлази да тужена од 1984. године, када је ступила у везу са ББ, па све до друге половине 1986. године, није имала сексуалне односе са другим мушкарцима (дакле и у периоду зачећа), те да сексуалне односе са тадашњим супругом није имала седам године пре званичног развода брака. Првостепени суд је закључио да је исказ тужене у погледу постојања љубавне и сексуалне везе са туженим ББ, у периоду зачећа детета, у битном потврђен доказима са којима чини јасну целину, а посебно исказима сведока ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ, и достављеним фотографијама. Осим тога, првостепени суд је закључио да бескомпромисно и истрајно одбијање туженог ББ да да биолошки материјал за утврђивање очинства, управо указује на истинитост навода тужене да је он биолошки отац тужиоца. Даље је закључио да исказ туженог противуречи сам себи и другим изведеним доказима, а посебно у делу у коме је најпре тврдио да је тужена била његова „оштрашћена обожаваатељка“, са којом није био у вези и њихов однос је дефинисао као флерт, након чега је изјавио да је са туженом имао сексуалне односе једном до два пута у неколико месеци.

Првостепени суд је ценио и наводе туженог ББ да је захтев за утврђивање очинства преурађен, али је закључио да су овакви наводи неосновани. Ово из разлога што сама чињеница да је као отац детета у надлежни регистар уписана особа која према сазнањима тужиоца то није, тужиоцу даје правни и сваки други интерес да то очинство оспорава, што је тужилац учинио подношењем тужбе против ГГ, тражећи истовремено да се утврди очинство лица за које сматра да је његов биолошки отац, у конкретном случају туженог ББ.

Првостепени суд је ценио и наводе туженог ББ да је неопходно раздвојити поступак ради утврђивања очинства у односу на поступак за оспоравање очинства, али је нашао да су исти неосновани, из разлога што су странке јединствени и нужни

супарничари, у смислу одредбе члана 256 став 4 Породичног закона, па се подразумева да се због природе породично-правног односа спор може решити на једнак начин према свим супарничарима.

Дате разлоге првостепеног суда као правилне, аргументоване и на закону засноване, прихвата и овај суд, као другостепени.

Наиме, одредбом члана 55 Породичног закона прописано је да очинство које није утврђено признањем, може бити утврђено правноснажном судском пресудом, те да право на утврђивање очинства имају мајка, дете и мушкарац који тврди да је отац детета.

Одредбом члана 56 Породичног закона, прописано је да очинство мушкараца који је уписан у матичну књигу рођених као отац детета-може бити оспорено, те да право на оспоравање очинства имају: дете, мајка, муж мајке и мушкарац који тврди да је отац детета, ако истом тужбом тражи и утврђивање свог очинства.

Одредбом члана 59 став 1 Породичног закона прописано је да дете, без обзира на узраст, има право да зна ко су му родитељи.

Одредбом члана 7 Закона о парничном поступку, прописано је да су странке дужне да изнесу све чињенице на које заснивају своје захтеве и дужне су да предложе доказе којима се те чињенице утврђују. Суд утврђује чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева искључиво на основу предложених и изведених доказа и одлуку доноси по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, односно на основу резултата целокупног поступка. Суд према специфичности конкретног случаја слободно, без формалних ограничења цени изведене доказе и формира своје уверење о доказаним, односно недоказаним чињеницама, по правилима логике, те да правилној оцени изведених доказа у смислу одредбе члана 8 наведеног закона претходи пре свега потпуна анализа садржине свих доказа, као и исказа сведока и парничних странака у контексту оних чињеница које су суду потребне за правилно пресуђење. Одредбом члана 228 овог закона прописано је да је странка дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев, или којим оспорава наводе и доказе противне стране у складу са овим законом, док је чланом 231 став 1 овог закона прописано да уколико суд на основу изведених доказа не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању те чињенице примениће правило о терету доказивања.

Супротно жалбеним наводима туженог ББ, правилно је првостепени суд одлучио када је утврдио да тужени ГГ није природни-биолошки отац тужиоца, с обзиром да ова чињеница произилази из спроведеног ДНК вештачења пред Институтом за судску медицину у Београду од 16.10.2023. године.

Наводи туженог у жалби да за суђење у овој правној ствари, у погледу оспоравања очинства, није надлежан домаћи суд, без утицаја су на доношење другачије одлуке, с обзиром да је решењем Вишег суда у Београду П2 53/17 од 6.11.2017. године, правноснажно дана 22.3.2018. године, одбијен као неоснован приговор апсолутне ненадлежности суда у Републици Србији за суђење и расправљање поводом захтева за

оспоровања очинства, уз образложење да је у конкретном случају, с обзиром на предмет поступка (утврђивање и оспоровање очинства), сходно одредби члана 41 Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља, меродавно право државе у којој је држављанин у време рођења детета лице чије се очинство утврђује, што је у конкретном случају тужени ББ.

Супротно жалбеним наводима туженог, правилно је првостепени суд поступио и када је утврдио да је тужени ББ природни- биолошки отац тужиоца, те применом одредбе члана 55 Породичног закона одлучио као у ставу другом изреке побијане пресуде. Наиме, у погледу захтева за утврђивање очинства, а у одсуству ДНК анализе, којој тужени ББ није желео да се подвргне, потребно је да суд узме у обзир остале расположиве доказе сходном применом одредаба из чланова 7 и 228 ЗПП, превасходно исказе сведока који имају непосредна сазнања о постојању емотивне везе између тужених ББ и ВВ. Породични закон не садржи посебне норме о обавезности странака у породичним споровима да се подвргну вештачењу путем ДНК анализе, нити је то прописано другим посебним законом, због чега се у погледу утврђивања чињеница у тим споровима примењују правила о терету доказивања прописана одредбом члана 231 Закона о парничном поступку. Из исказа саслушаних сведока ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ, може се са сигурношћу закључити да су у време зачећа тужиоца, ББ и ВВ, овде тужени, били у емотивној вези, која је трајала од 1984. године до почетка 1986. године, што указује да се не ради о флерту, како тужени тврди. Наиме, под флертом се подразумева људска активност при којој особа кокетира, односно удвара се другој особи без озбиљне намере, а у конкретном случају ради се о емотивној и сексуалној вези, која је трајала око годину и по дана, односно о несумњивој физичкој блискости између тужене ВВ и туженог ББ, коју ни тужени током поступка није оспоравао. Напротив, тужени је признао да је имао сексуалне односе са туженом 1-2 пута у неколико месеца и да се дешавало да тужена преспава код њега, па се не може искључити да је управо тада дошло до зачећа. Осим тога, из фотографија у списима предмета, види се несумњива блискост тужених ВВ и ББ, као и да су заједно били на дочеку Нове 1986. године, када је тужена већ била у поодмаклој трудноћи (тужилац је рођен у марту месецу 1986. године), а што ни тужени није могао да не примети. Тужени није доставио суду ни адекватне доказе за тврдњу да у време зачећа детета (почетком јула месеца 1985. године) није био у Београду, већ у Бечићима, с обзиром да у списима предмета постоји само оверена писана изјава сведока ИИ, ..., којој се не може са сигурношћу поклонити вера, с обзиром да је од евентуалног ... 1985. године па до давања писане изјаве прошло више од 30 година, а у списима предмета нема других писаних доказа у погледу тога да је тужени ББ заиста имао ... у периоду од 1.7.1985. године до 14.7.1985. године. Посебно треба ценити околност да је управо тужени ББ својим понашањем, односно упорним одбијањем да да биолошки материјал, спречио извођење доказа ДНК вештачењем, што указује на његову очигледну намеру да избегне утврђење очинства. Првостепени суд је предузео све могуће мере да се спроведе вештачење путем ДНК анализе, али тужени је све време упорно одбијао да се подврне вештачењу и тиме оспори тврдње тужене ВВ да је тужилац зачет у њиховој вези. Према томе, уколико је тужени ББ заиста сигуран у то да није тужиочев биолошки отац, могао је то потврдити ДНК вештачењем, јер на њему је терет доказивања ове чињенице у смислу одредбе члана 231 Закона о парничном поступку, а одбијање странке да се подвргне медицинском вештачењу суд оцењује слободно, у вези са осталим доказима, као и на основу резултата целокупног поступка (члан 8).

Наводи туженог у жалби да су искази тужене и саслушаних сведока ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ, међусобно противуречни, контрадикторни и нејасни, те у супротности са исказима тужиоца, неосновани су, с обзиром на то да су сви саслушани сведоци потврдили постојање емотивне и сексуалне везе тужених ВВ и ББ, јер о томе имају непосредна сазнања, а њихови искази нису у супротности са осталим доказима изведеним током поступка.

Приликом одлучивања, Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе туженог, али их посебно не образлаже налазећи да нису од утицаја на доношење другачије одлуке.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка, с обзиром да је иста донета правилном применом одредби чланова 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, имајући у виду успех парничних странака у спору, а све одмерено према Адвокатској тарифи и Таксеној тарифи важећим у време пресуђења.

Са изложеног, Апелациони суд је на основу одредбе члана 390 Закона о парничном поступку и члана 401 тачка 2 истог Закона, одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

С обзиром на исход жалбеног поступка, Апелациони суд је одбио као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, па је на основу одредбе члана 165 став 1 Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић